

Нашите ученици - нашето бъдеще

*Документ на канадската провинция Алберта.
Превод „Новото образование” 2007г.*

	съдържание
Нашите ученици - нашето бъдеще	1
Предговор	2
1. Убежденията на Алберта	3
Общодостъпно публично образование	3
Основни принципи	3
2. Партньори в образованието	4
Някои факти за Учеща Алберта	4
Учениците	4
Учителите	5
Директорите	5
Родителите	5
Училищни настоятелства	6
Общността/ бизнесът	7
Местен училищен съвет (МУС)	7
Началник на МУС	8
Учеща Алберта	8

Предговор

Тази публикация представя основните характеристики на Албертската образователна система. Тук са описани целите ѝ и разпределението на отговорностите; особеностите на различните видове училища и учебни програми, на домашното обучение, на начините за проверка и оценяване на знанията. Тук са обяснени също задължителните условия за придобиване на диплома за средно образование, програмите за ученици с особени нужди и за ученици от чужбина. Тя покрива и основни въпроси като възрастта за започване на училище, продължителността на учебната година, ваканциите и училищните такси.

Това ръководство предоставя полезна информация за всички родители, поставени пред избора на възможно най-доброто образование за своите деца.

Днес Алберта предоставя по-богат учебен избор от всякога. Това отразява разбиранията на местното правителство за *качествено образование* - солидна основа, позволяваща на всяко дете да задоволява нуждата си да учи, да расте ведро и да успява в живота.

Намерението на „Нашите ученици - нашето бъдеще“ е да служи като общо въведение в образованието на Алберта *от детската градина до 12-ти клас*.

По-подробна информация относно отделните теми и програми може да бъде намерена в допълнителни публикации на „Учеща Алберта“.

Фактите накратко: Профилът на Алберта

3-милионното население на областта:

- е едно от най-младите в света - половината от хората тук са под 30 години;
- е съставено от различни етнически групи, обогатяващи културата на провинцията;
- е добре образовано - висшистите на глава от населението са повече от всички други области в Канада.

1. Убежденията на Алберта

Общодостъпно публично образование

Според конституцията на Канада всяка Област има изключителна законова независимост в сферата на образованието. Образователната система във всяка една Област отразява едно уникално културно и историческо наследство.

Публичното образование е безплатно за всички български граждани, или постоянно-живеещи на територията на Канада, до завършване на средно образование, и преди навършването на 20 години. Ученето е задължително за всички между 6 и 16-годишна възраст.

Нашата образователна система предвижда *публични, частни, отделени и чартърни* училища, както и алтернативни и виртуални програми (изработени от *Местните училищни съвети - МУС*), и домашно обучение.

Публичните и отделените училища съставляват основната, обща и достъпна за всеки, образователна система в областта Алберта. За тях се грижат отделни *Местни училищни съвети*.

Местни училищни съвети за *отделените* училища управляват франкофонските отделени училища. В Алберта франкофонските училища имат право на своя собствена образователна система.

Фактите накратко: Първенството на Алберта

Алберта е първата област която:

- създава *чартърни* училища, за да стимулира новаторски учебни методи;
- въвежда *стандарти за качествено преподаване*, за да стимулира стремеж към безупречно преподаване в клас;
- въвежда програма за езиков и културен обмен с Китай.

Алберта е сред първите, които предлагат регламентирана програма за учебна практика. Целта е учениците да започнат да опознават света на търговските отношения още по време на средното си образование.

Основни принципи

Закон за училището на Алберта определя 5 водещи принципа. Те регламентируют отношенията при предлагането на възможно най-доброто образование за всяко дете в областта.

Гарантиран достъп до качествено образование - Всеки ученик има право на достъп до образование, което а) подхожда на личните му възможности и б) му предлага знания, умения и навици, за да бъде той самостоятелен, отговорен и търсец активен член на обществото.

Равноправие - Всички ученици имат равен достъп до качествено образование, независимо от това, в кой край на областта живеят.

Гъвкавост и избор - Родителите и учениците имат възможност да избират училища и програми от публичната образователна система, в рамките на стандартите и процедурите установени от местното правителство. От всеки МУС

се очаква да се отзовава навременно на образователните потребности на учениците и общностите, които обслужва.

Подчиненост - В центъра на образователната система е ученикът. Законите, програмите и правилниците са само инструменти, които са на разположение на местните общности, за изпълнението на училищните програми и услуги. Програмите и услугите отразяват и се подчиняват единствено на потребностите на децата.

Отчетност - Всички носещи отговорността да вземат решения в сферата на образованието - министъра на учението, МУС, родители и ученици - отговарят и се отчитат за своите действия.

Законът за училището урежда отношенията между министъра на учението, учениците, родителите и МУС. Той дава на министъра правомощия да спуска курсове и учебни програми, материали и нормативи за преподаване, както и учебни стандарти (например изискванията за получаване на диплома за средно образование). Законът за училището определя също ролята на училищните власти, на началниците на МУС, директорите и учителите. Той съдържа и "Дисциплинарен кодекс" за учениците.

2. Партньори в образованието

Всеки - от родител до ученик, от местната общности бизнеса до правителството, от учителите до местната администрация - играе важна градивна роля в образованието. Правителството на Алберта стимулира използването на широка гама от методи за допитване и за въвличане на обществеността в работата на образователната система. Целта е една - да се повишат възможностите децата да учат, като се откликва незабавно на техните образователни нужди.

Някои факти за Учеща Алберта	1967	1997
Ученици	*385,972	*547,940
Учители	19,579	26,258
Училища	1,388	2,015
Местни образователни съвети (МОС)	229	62
Разходи за образование (в милиони долара)	219	3,129
* Отчетени са класовете от 1 до 12 в публичните училища		
** Отчетени са класовете от детската градина до 12-ти в публични и частни училища		

Учениците

- Поемат отговорност като избират своите учебни и кариерни пътища, в зависимост от зрелостта си;
- Изпълняват съвестно домашните си задачи и възложените им изследвания/ проучвания;
- Следват дисциплинарния кодекс на училището си и Закона за училището;
- Дават своя принос за сигурността, спокойствието и здравия климат в училище;
- Допринасят за успеха на училищните инициативи.

Учителите

- Преподават на учениците си учебния материал, от които се нуждаят, за да покрият учебните изисквания, за всеки клас и предмет, според правилата на *Учеща Алберта*;
- Поощряват и стимулират любовта към знанието;
- Актуализират и обновяват учебните си планове и методите си на преподаване;
- Оценяват учениците си и съобщават оценките на родителите им и МУС периодично;
- Грижат се за реда и дисциплината сред учениците, по време на дейностите одобрени от училищното ръководство;
- Допринасят за вземането на решения на училищно ниво;
- Могат да бъдат въввлечени в извънучебни дейности като:
 - комитети, занимаващи се с подобряването на кариерните/ учебните пътища и с оценяването на учениците,
 - експериментални дейности,
 - изпробване на нови курсове/ предмети, методически и оценъчни материали.

Нота: Виж секцията [Качествено преподаване](#).

Директорите

- Ръководят преподавателската дейност и управляват училището, следвайки политиката на МУС и препоръките на училищното настоятелство;
- Грижат се за реда и дисциплината във и на територията на училището, и по време на дейности финансирани или одобрени от МУС;
- Стимулира сътрудничеството между училището и обслужваната местна общност;
- Следи за обективното оценяване и напредъка на учениците;
- Оценява учителите на работа в училището;
- Гарантира, че разпределението на работата в учителския колектив е възможно най-доброто, предвид специфичните умения на всеки учител.

Родителите

- Развиват положителното отношение на децата си към ученето;
- Насърчават децата си да се стремят към пълното развитие на възможностите си, и да участват активно в училищния живот;
- Взимат решения относно образованието на децата си, включително за избора на училище и учебни програми;
- Грижат се децата им да ходят на училище с желание и готовност да учат;
- Познават училищната политика, училищния правилник и учебните очаквания по различните предмети, за съответния клас;

- Поддържат постоянна връзка с учителите и училището;
- Следят внимателно училищната работа на децата си, за да са сигурни, че оценките отразяват точно знанията им, и за да им помагат при развиването на навици за учене;
- Организируют учебни инициативи у дома;
- Могат да участват доброволно в различни училищни инициативи, като екскурзии и други извънучебни дейности. Играят ролята на сътрудници на класа и участват в училищното настоятелство.

Вземането на решения на училищно ниво

Обласното правителство поощрява поемането на инициативи и вземането на решения на ниво „училище“. По този начин се подобрява покриването на нуждите на местната общност, по темите, които тя счита за по-важни. Училищата започват да придобиват по-голяма управленска свобода от 1994 г. насам.

Училището може да съветва своя МУС, да изработва своя собствена политика и бюджет. Периметърът на свободата на училищните решения зависи от МУС.

Училищни настоятелства

- Дават възможност на родителите и на местната общност да участват активно в живота на училището;
- Може да работи по съвсем различни начини от училище до училище. Намесата в училищните дела може да варира от символично до особено активно, като например съвместно вземане на решения по училищната политика и цели например;
- Може да съветва директора и МУС по провеждането на училищните политики (като управлението на разходите), развитието на различни проекти (като разработването на извънучилищни дейности, нови програми и ресурси), съставянето на бюджет, използването на различни методи и тестове за улесняване на учениците и за илюстриране на напредъка им (примерно електронни бележници);
- Всяко училищно настоятелство решава и определя ролята си самостоятелно.

Законът за училището изисква всяко училище да има училищно настоятелство.

Общността/ бизнесът

- Работи заедно с училището за създаване на стимулираща учебна атмосфера, съобразена с нуждите на общността;
- Предоставя доброволно време и ресурси за провеждането на училищните програми, извънучилищните дейности и кампании за набиране на средства;
- Участва в училищното настоятелство;
- Осъществява реално сътрудничество при разработването на специфични учебни програми и провеждането на учебна практика.

Протести

В случай че родители имат отношение по евентуален проблем на детето си в училище, те трябва да се обърнат първо към учителя и чак след това към директора. Ако не се стигне до решение на проблема, тогава родителите могат да се обърнат до Началника на МУС и до МУС.

Всеки МУС има свои процедури за ескалация на конфликтите. Като последна инстанция, родителите могат да се обръщат към Министъра на учението, с молба да преразгледа решението на МУС, примери могат да бъдат решенията за изключване на ученик или за приемане на ученик със специални учебни нужди. При всички положения, има решения на МУС неподлежащи на преразглеждане.

Местен училищен съвет (МУС)

- Е колективен орган, съставен от хора, които са избрани на изборите за местна власт (за кмет, общински или градски съвет), с мандат 3 години. Съветниците носят колективна отговорност за взетите от Съвета решения;
- Прави необходимото така, че на учениците в прилежащата територия да е осигурена образователна програма, съобразена със Закона за училището и законите на областта;
- Изпълнява учебните програми на Алберта определени от Министъра на учението;
- Осигурява свободно-избираеми (допълнителни) програми в съответствие на интересите и нуждите на местната общност и учениците;
- Наблюдава и инспектира училищата на територията си;
- Одобрява назначението, повишението, и уволнението на учители и директори;
- Разпределя бюджетите на училищата честно и справедливо, в рамките на решенията на местното правителство;
- Грижи се за транспорта на учениците според правилника на Областта;
- Определя политиката, например относно календара на учебната година, на всички зони в рамките на политиката на Областта;
- Грижи се за професионалното развитие на персонала си.

Началник на МУС

- Играе ролята на изпълнителен директор на МУС на прилежащата територия;
- Ръководи всички дейности по образованието в Областта и в зоните на областта;
- Изпълнява образователната политика определена от Министъра на учението;
- Гарантира отговорно управление на финансите за образование, според законите и правилниците на Областта;
- Изпълнява решенията на МУС;
- Избиран е от МУС за период от 5 години и може да бъде преизбиран.

Учеща Алберта

- Е институцията, натоварена от Конституцията на Канада да управлява образованието в Областта под ръководството на Министър на учението;
- Изработва закони, правилници и дългосрочни планове свързани с образователните програми;
- Изготвя учебни пътеки и *местни стандарти* за знанията и уменията на учениците и за лицензирането на учителите;
- Следи зоните на територията на Областта да получат полагаемата им се част от местния бюджет за образование;
- Проверява и информира правителството и обществеността за постиженията на учениците, за направените разходи и за всички важни дейности, свързани с образованието;
- Оценява работата на училищата и на МУС на територията на Областта;
- Помага на учениците и на МУС да изпълняват задълженията си, като следват местната политика и постигат очакваните резултати.

Следваща глава -> *Честно и справедливо финансиране*

Последна промяна в преведения документ на 31 август 2009 г.

www.novoobrazovanie.org